

Barraques de la Plana

Mura

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Raval de cal Biel
Emplaçament Camí de Rocafort a Mura, abans d'arribar al Raval de can Biel.

Coordenades:

Latitud: 41.7044
Longitud: 1.9595
UTM Est (X): 413430
UTM Nord (Y): 4617480

Classificació

Número de fitxa 08139-149
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle XIX
Any 1804
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Altres
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 010A00031
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: ds., 02/12/2006 - 01:00

Descripció

En un camp de feixes situat a l'esquerra de la carretera de Rocafort a Mura, poc abans d'arribar al Raval de Cal Biel, hi ha un grup de barraques. Hi ha tres barraques, de les quals dues es troben juntes, adossades a un marge, de manera que la teulada queda al nivell de la feixa posterior. La barraca de l'esquerra té porta allindada, i és de planta rectangular, feta amb pedra seca amb les filades que es van aproximant a mida que pugen cap a la teulada, que és de lloses cobertes amb terra en la que creix herba; té una fornícula a l'interior, a la paret del fons. L'altra té la porta d'arc de la mateixa amplada que l'espai interior, construïda igual que l'altra amb aproximació de filades de pedra i amb una menjadora al fons de l'interior protegida amb una biga horitzontal de fusta. La més baixa té una inscripció a la llinda: 1804 YSIDRO i una creu. La tercera barraca es troba a pocs metres, segueix la mateixa tipologia, adossada a un marge, de pedra seca per aproximació de filades i amb la porta allindada. Les dues primeres barraques eren destinades, la primera per guardar eines i utilitzada per pagès, i la segona per estacar al mul.

Història

El cultiu de la vinya és documentat a Mura des de l'any 1024, en un document de donació de cases i vinyes al terme de Nèspola fet per Guifré Amat al monestir de Sant Llorenç (Spèculo de Sant Llorenç, AM). La documentació que fa referència a vinyes és molt extensa, mantenint-se aquest cultiu molt actiu fins al segle XVIII en que foren abandonades moltes feixes i que es va accentuar a finals del XIX amb la fil·loxera, tot i que es van plantar nous ceps americans que van mantenir el conreu de la vinya fins a la industrialització. El cultiu de la vinya i la seva comercialització va provocar un important creixement amb ampliació de la superfície conreable i la roturació de nous camps en un territori de superfície difícil que va obligar a la construcció de murs de pedra seca per formar feixes, presents a tot el territori, i que va permetre el desenvolupament d'una pagesia rabassaire al voltant dels grans masos de la zona: El Farell, la Mata, Matarrodona. Les barraques de vinya són un element lligat a les feixes de conreu. Els pendents de les vessants de les muntanyes es van convertir en camps de conreu de les vinyes, amb parets de pedra que impedièren l'erosió del camp. Cada vinya tenia la seva barraca. La finalitat de les barraques era disposar d'un lloc per guardar les eines, alguns estris de cuina i el cànir d'aigua, i on els pagesos s'aixoplugaven de la pluja, feien la migdiada i a vegades dormien, i en alguns casos també disposaven d'una barraca per la protecció del ruc. Les barraques són de dimensions generalment petites, amb una alçada exterior que no supera els 3 metres i uns 2,60m interiors de mitjana. Generalment són cobertes amb volta i les portes són allindades. Cronològicament es tendeix a datar-les entre el segle XVIII i la segona meitat del segle XIX. La tècnica de la pedra seca es remunta a la prehistòria i és molt freqüent a tota la conca mediterrània. Es caracteritza per l'ús de la pedra sense morter per a fer diferents tipus de construccions. Generalment la pedra és utilitzada sense treballar i solen ser peces més aviat planes. La pedra tan sols es treballa quan ha de tenir una tasca específica, com una llinda o una cantonera. A la zona del Bages la pedra seca va lligada al món rural i a activitats productives relacionades amb la vinya. S'utilitza per a petites construccions temporals, com les barraques de vinya, aixoplucs, margeres. La tècnica no era fàcil i era freqüent que la fessin grups de persones especialitzades en aquestes construccions que es desplaçaven als llocs on era necessari construir o refer algun element. L'abandonament de l'ús està provocant la seva degradació i desaparició.

Bibliografia

SOLER, J.M. (1988). La tècnica de pedra seca. La construcció popular. Dovella, nº 29. Manresa.
BERRAL, A. (2001). Construccions rurals a la conca del riu Llobregat. XLIV. Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos. Sant Vicenç de Castellet. Centre d' Estudis del Bages. Pp. 103-109. BALLBÉ, M. (1993). Les tines del mig de les vinyes a la comarca del Bages. Col. "Quaderns". Centre d'Estudis del Bages. Manresa.

